Qedimqi „Shinjyang Géziti"

4 - Bölüm

Izahat:

Eziz wetendashlar,

Hozuringlargha sunulghan "Erk Géziti", "Inqilabi Sherqiy Türkistan" Géziti we qedimqi „Shinjiang Géziti" qatarliq bu Gézitler 1930- yillardin 1950 – yillarning otturilirigha qeder wetinimizde neshir qilinghan gézitlerdin ibaret bolup, Shu dewirnig Siyasiy, ijtimaiy weziyiti, tarixi we medeniyitini tetqiq qilishta belgilik paydilinish qimmitige ige.

Mezkur Gézitler wetenperwer inqilapchi, yazghuchi, shair merhum Nizamiddin Hüseyin ependining gheyretliri bilen, hayat chaghlirida bügünki D U Q bash katiwi, Yawrupa Sherqiy Türkistan Birliki teshkilatning reisi Dolqun Eysa ependige yetküzüp bérilgen.

Möhtirem Dolqun Eysa ependi bu gézitler üchün köp iqtisad we waqit ajritip, yuqiri téxnik xadimlarning yardimide süretke tartip chiqqan. Bizning keng oqurmenlirimizni bu tarixi matériyallar bilen teminlesh teliwimizge binaen, Dolqun Eysa ependi 2000 parchigha yéqin gézit süretlirini bizge teqdim qildi. Bu munasiwet bilen, Dolqun Eysa ependige bu yerde chungqur hörmet we teshekkürlirimizni bildürimiz.

Tetqiqatchilirimizning bu matériyalni qimmetlik arxip süpitide saqliwélishini we kéreklik tetqiqat ishlirida paydilinishini tewsiye qilimiz.

Wetinim torida élan qilinghan herqandaq matériyal wetendashlirimizning cheklimisiz paydilinishi üchün ochuq. Xalighanche chüshiriwélip saqliwalsingiz we tor betliride élan qilsingiz bolidu.

Hörmet bilen:

Wetinim Tori Idare Hey´iti

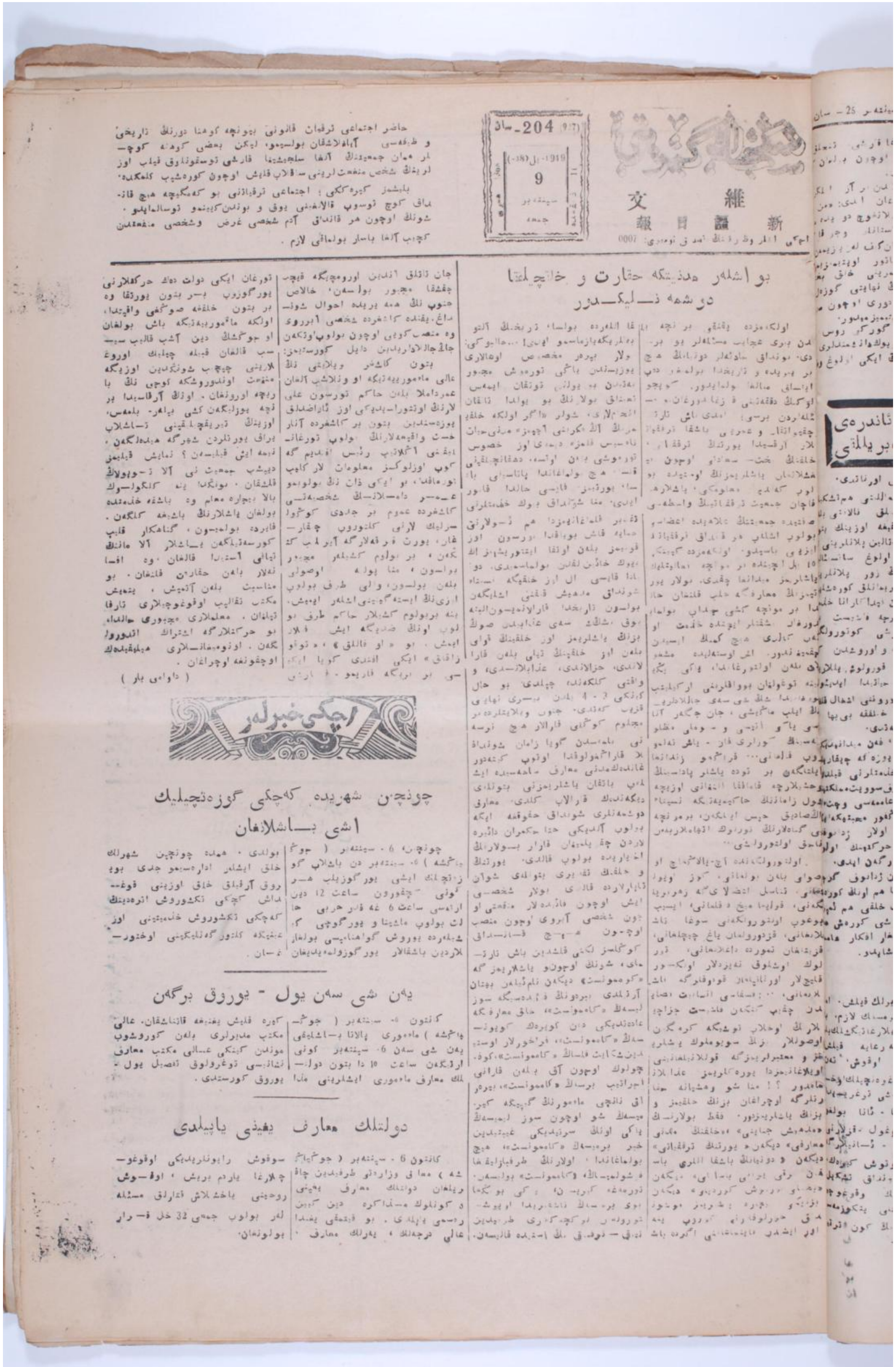

204 - سان
9
سېنتەبىر
جومە
新疆日報
維文

بو اشلەر مەدنيتكە حقارت و خاچچىلقنا دوشمەنلىكدور

اچكى خبرلەر

چونچىن شەھرىدە كەچكى گوزەتچىلىك اشى بــاشلانغان

يەن شى سەن يول - يوروق بەرگەن

دولتلك معارف يغيني ياپيلدى

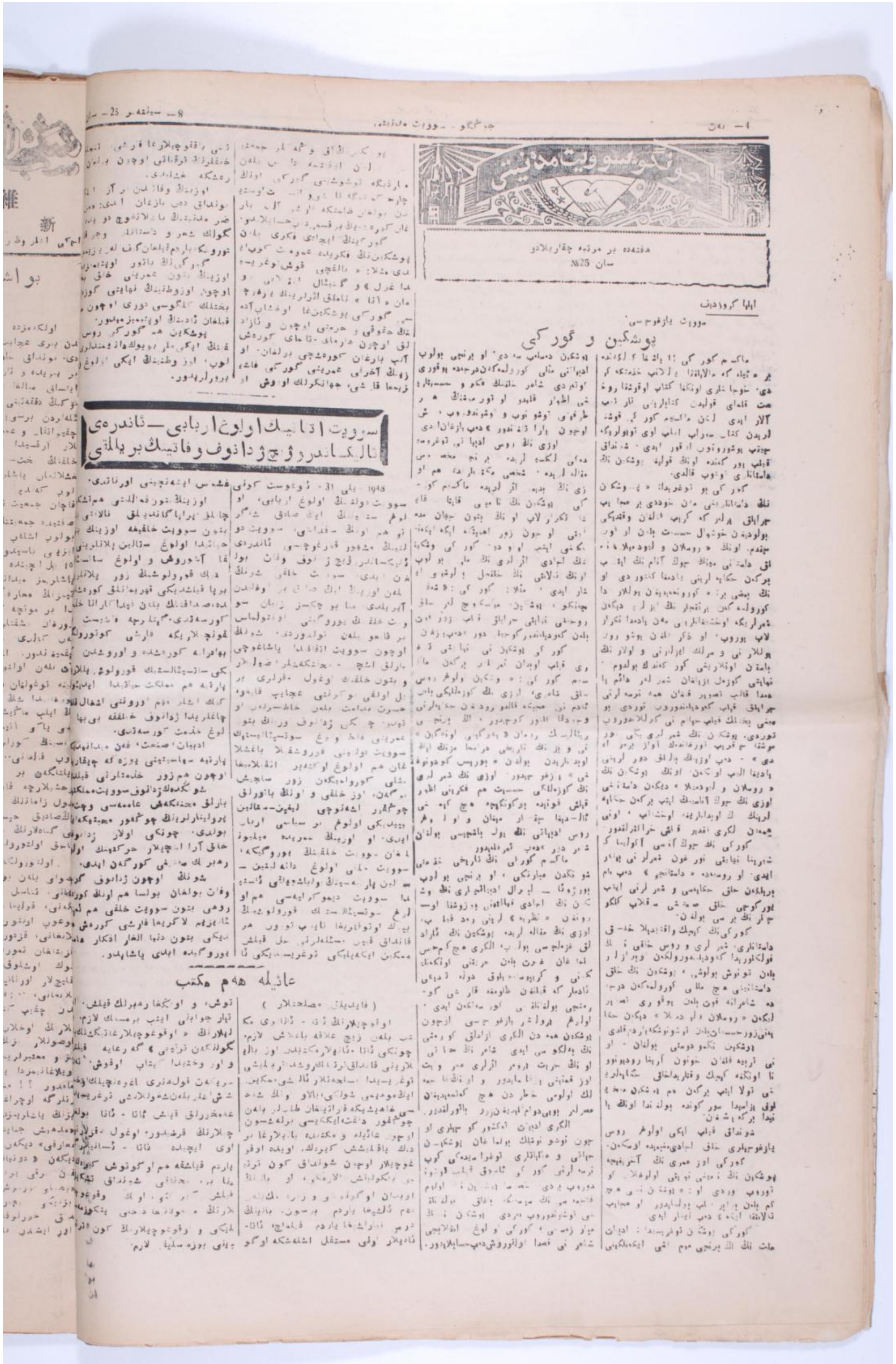
جونگو سوويت مدنيتى
پوشكىن و گوركى
سوويت اتاقلىق اولوغ اربابى — ئاندره‌ى ئالكساندروويچ ژدانوف وفاتىنىڭ بىرىللىقى
عائىله هه‌م مكتب

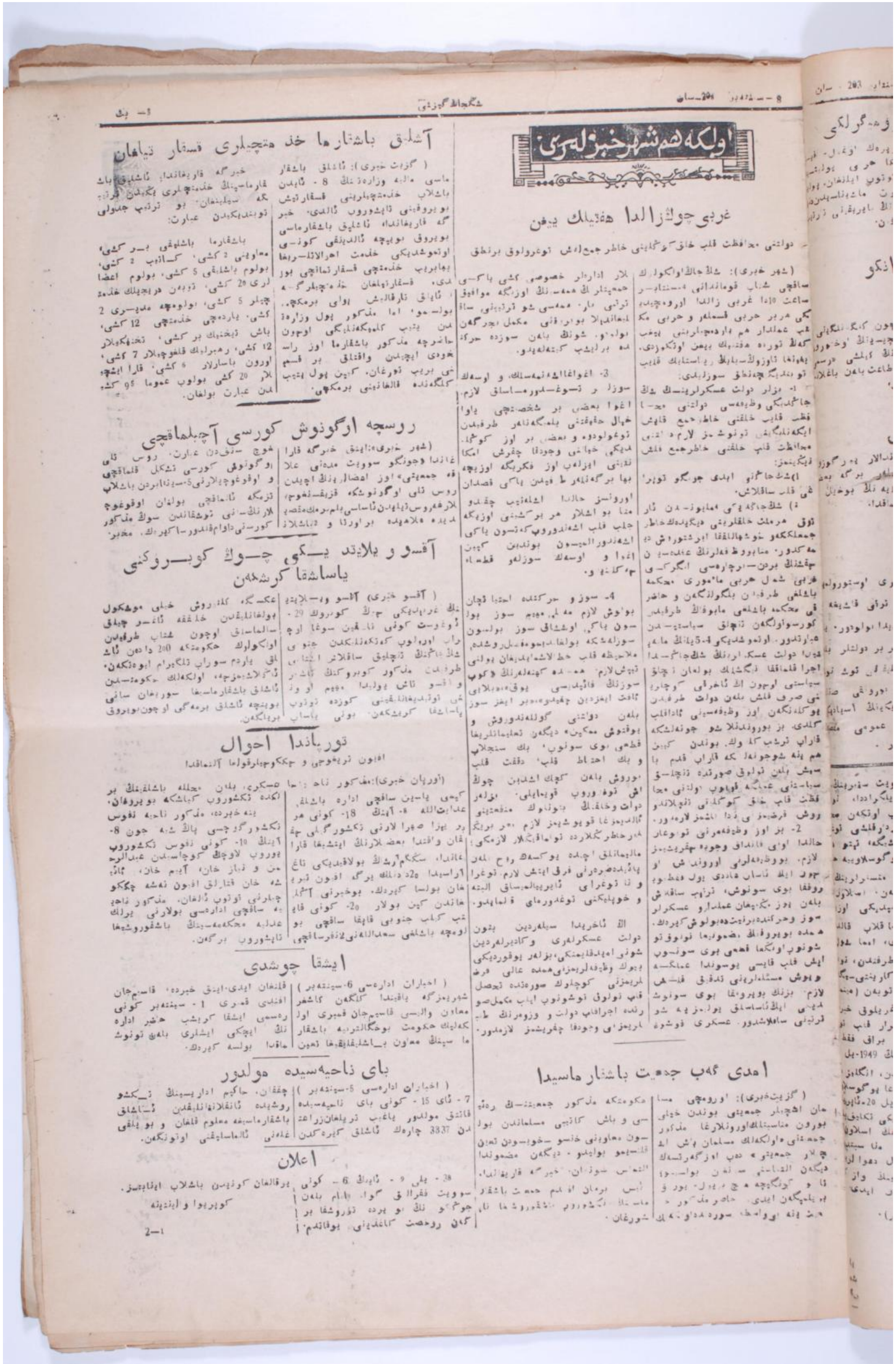
شنجاڭ گېزىتى
اولكه هم شهر خبرلىرى
غربى جولئزالدا هفتيلك يىغن
آشلىق باشقارما خدمتچيلرى قسقارتيلغان
روسچه ارگونوش كورسى آچىلماقچى
آقسو ويلايتده يېڭى چوڭ كوبروكنى ياساشقا كرشكەن
تورپاندا احوال
ايشقا چوشدى
باى ناحيەسيده مولدور
اعلان
امدى گەپ جمعيت باشقارماسيدا

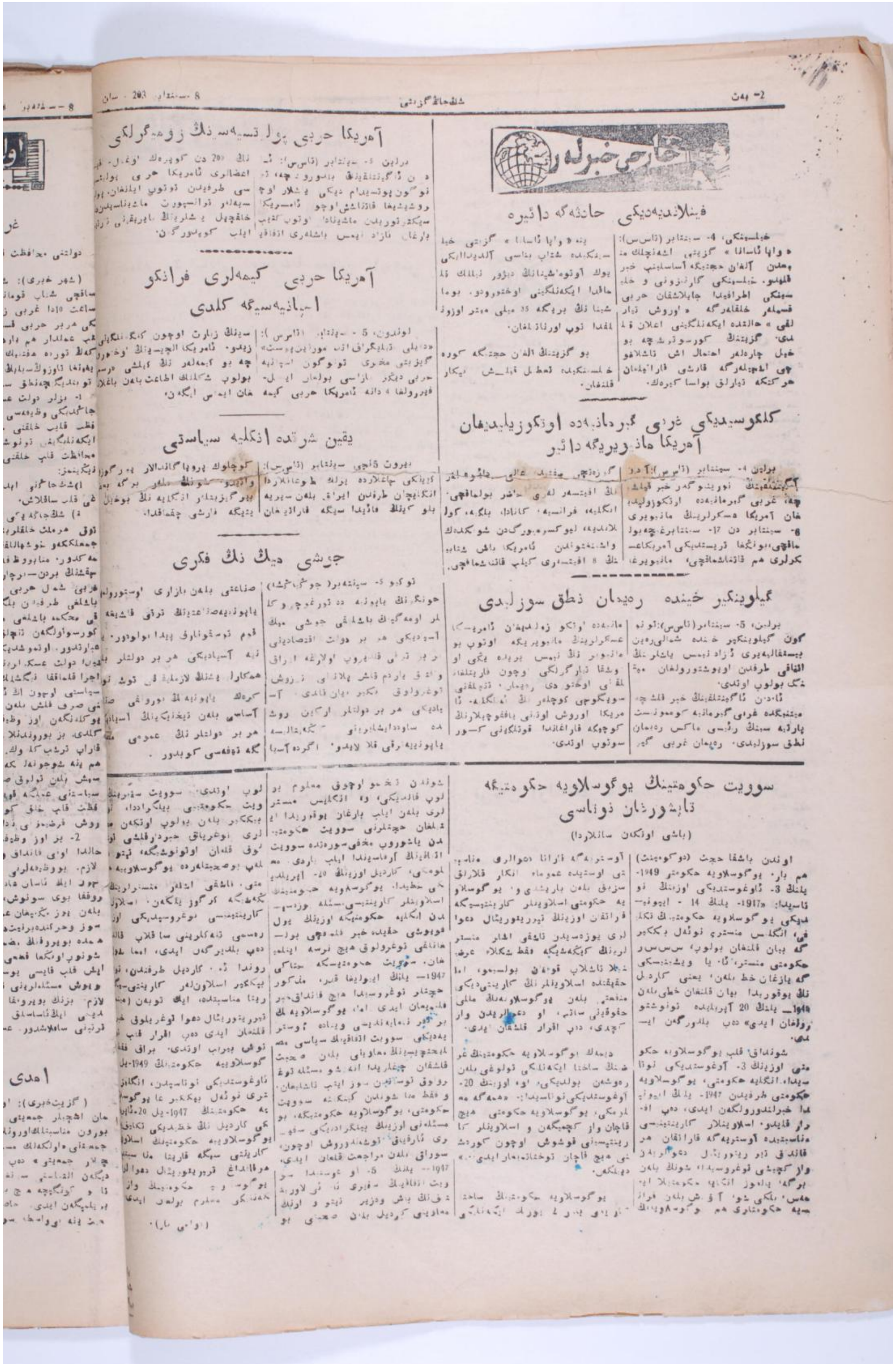
شنجاڭ گزیتی
آمریکا حربی پول تسیەسینڭ زورەیگەنلکی
آمریکا حربی کیمەلری فرانکو اسپانیەسیگە کلدی
خارجی خبرلەر
فینلاندیەدیکی حادثەگە دائیره
یقین شرقده انگلیە سیاستی
سوویت حکومتینڭ یوگوسلاویە حکومتیگە تاپشورغان نوتاسی

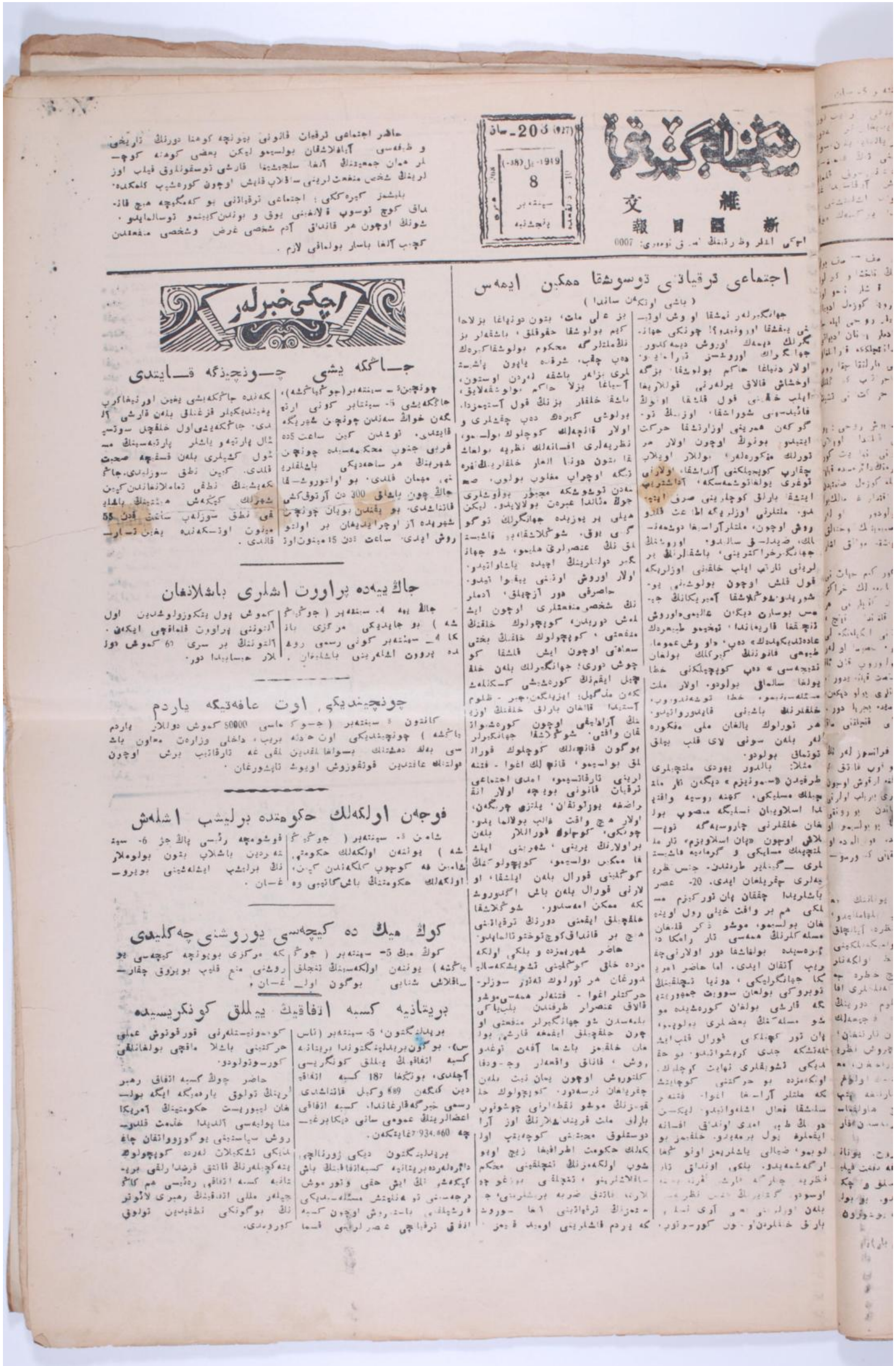
新疆日報
維文
20-سان (927)
1949-يل (-38)
8
0007
ئچكى خبرلەر
اجتماعى ترقياتنى توسوشقا ممكن ايمەس
(باشى اوتكەن سانىدا)
جـاڭكەيشى چـونچيڭگە قـايتدى
جاڭ ييەدە پراوروت اشلرى باشلانغان
چونچيندىكى اوت عافەتيگە ياردم
فوجەن اولكەلك حكومتدە برليشب اشلەش
كوك ميك دە كيچەسى يوروشنى چەكليدى
بريتانيە كسبە اتفاقيك ييللق كونكريسيدە

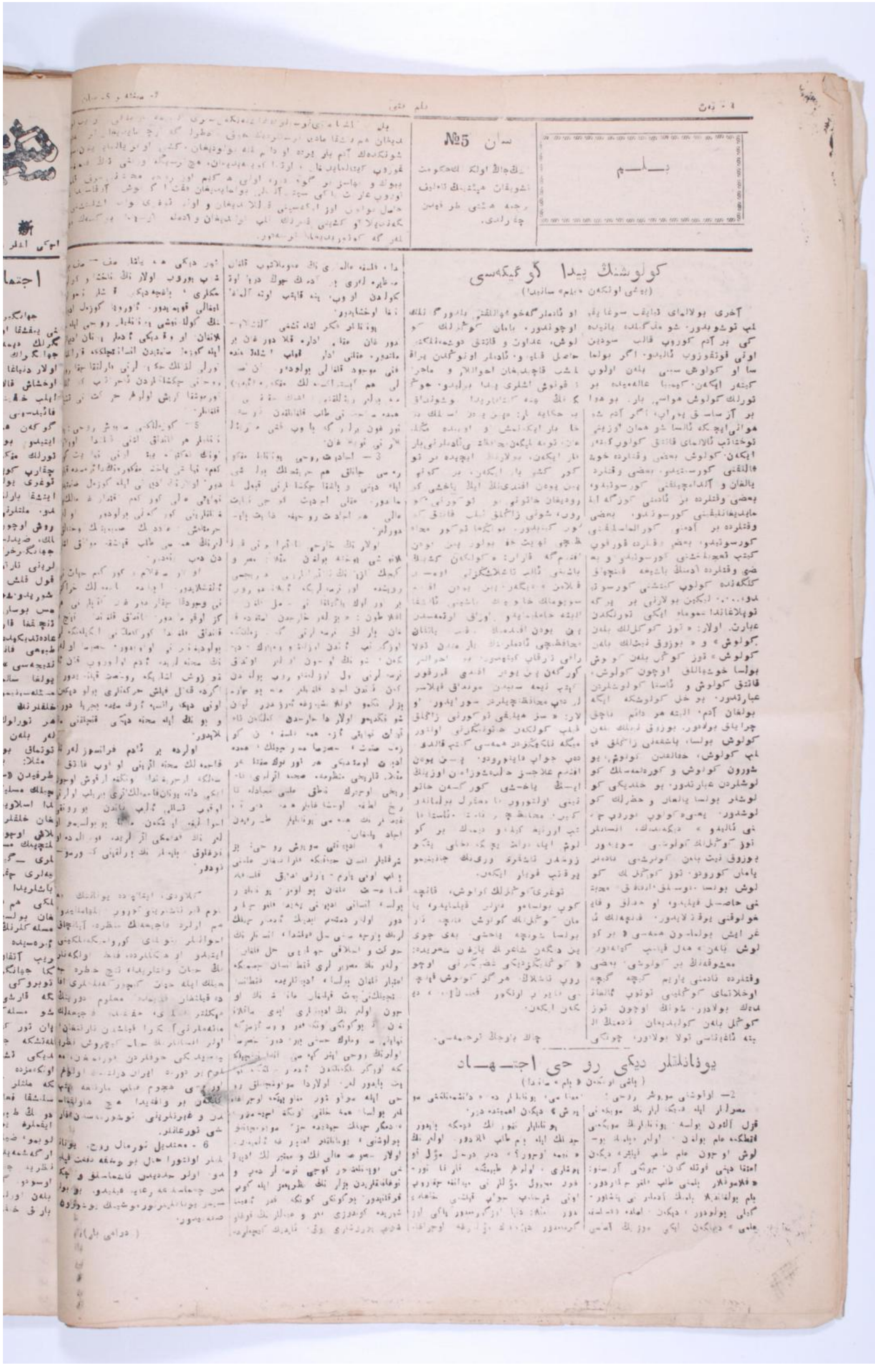
№5 سان
بـــلـــم

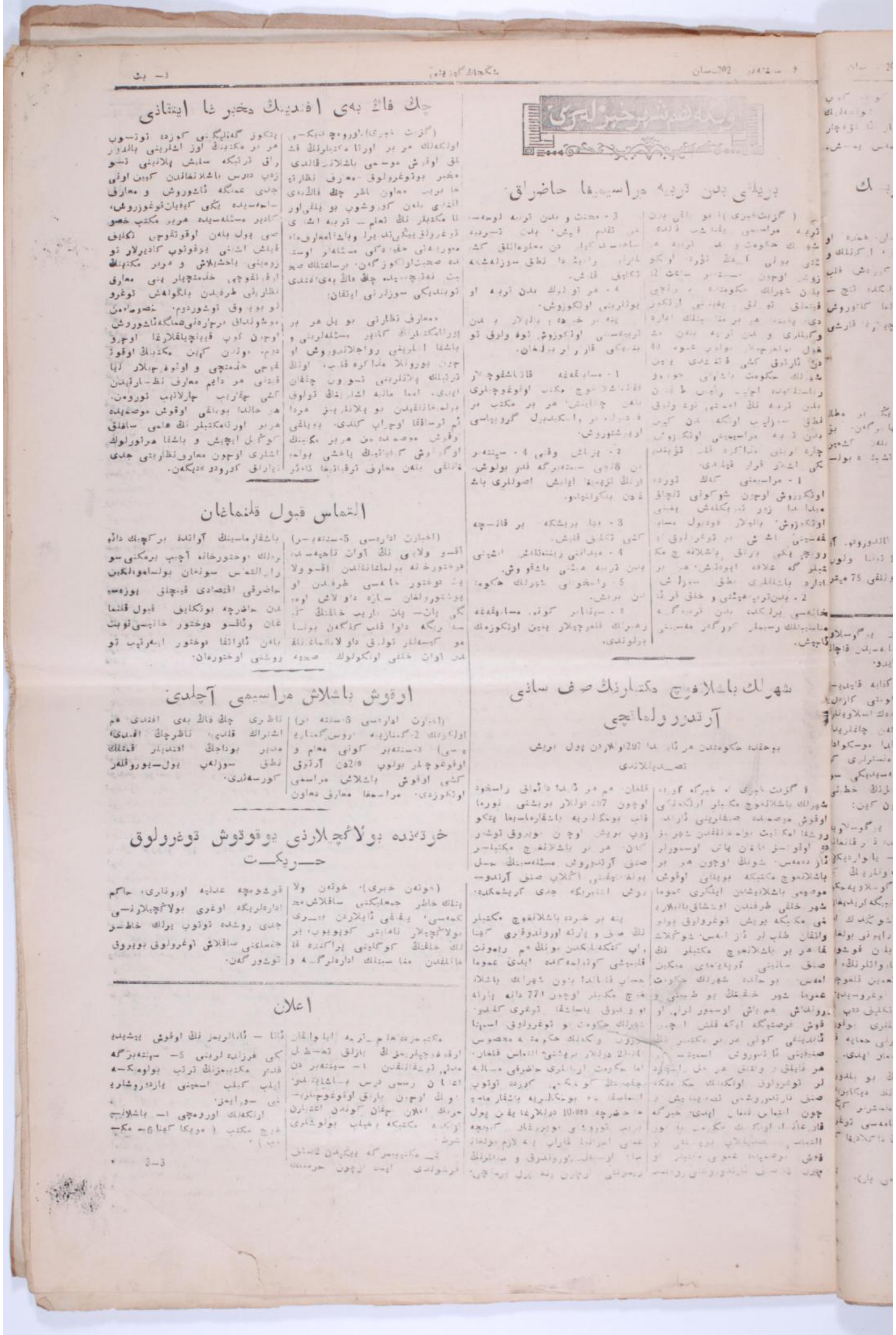

چك فاڭ بەي افندىنىڭ مخبرغا ايتقانى

يېڭىلىق بىلەن تربيە مراسىمىدا حاضراق

التماس قبول قلنماغان

اوقوش باشلاش مراسىمى آچلدى

شەرلك باشلانغوچ مكتبلارنىڭ صف سانى آرتىدرولماقچى

خرتەندە بولاكچىلارنى يوقوتوش توغرولوق حـــريكـــت

اعلان

خارجى خبرلەر

«مارشال پلانى» نىڭ بحرانى توغرولوق بلگيه گزيتلرى

خلق آ.ا. خاچال ياشلرنڭ 2- نۆبەتلىك قوروللتايى آچيلدى

كشمير مسئلەسى توغروسيدا

انگليەدە زور بر آيروپلان

توركيه دهقانلرينڭ كمبغلليغى

سوويت حكومتينڭ يوگوسلاويه حكومتيگه تاپشورغان نوتاسى

(باشى اوتكەن سانلاردا)

(اواخرى بار)

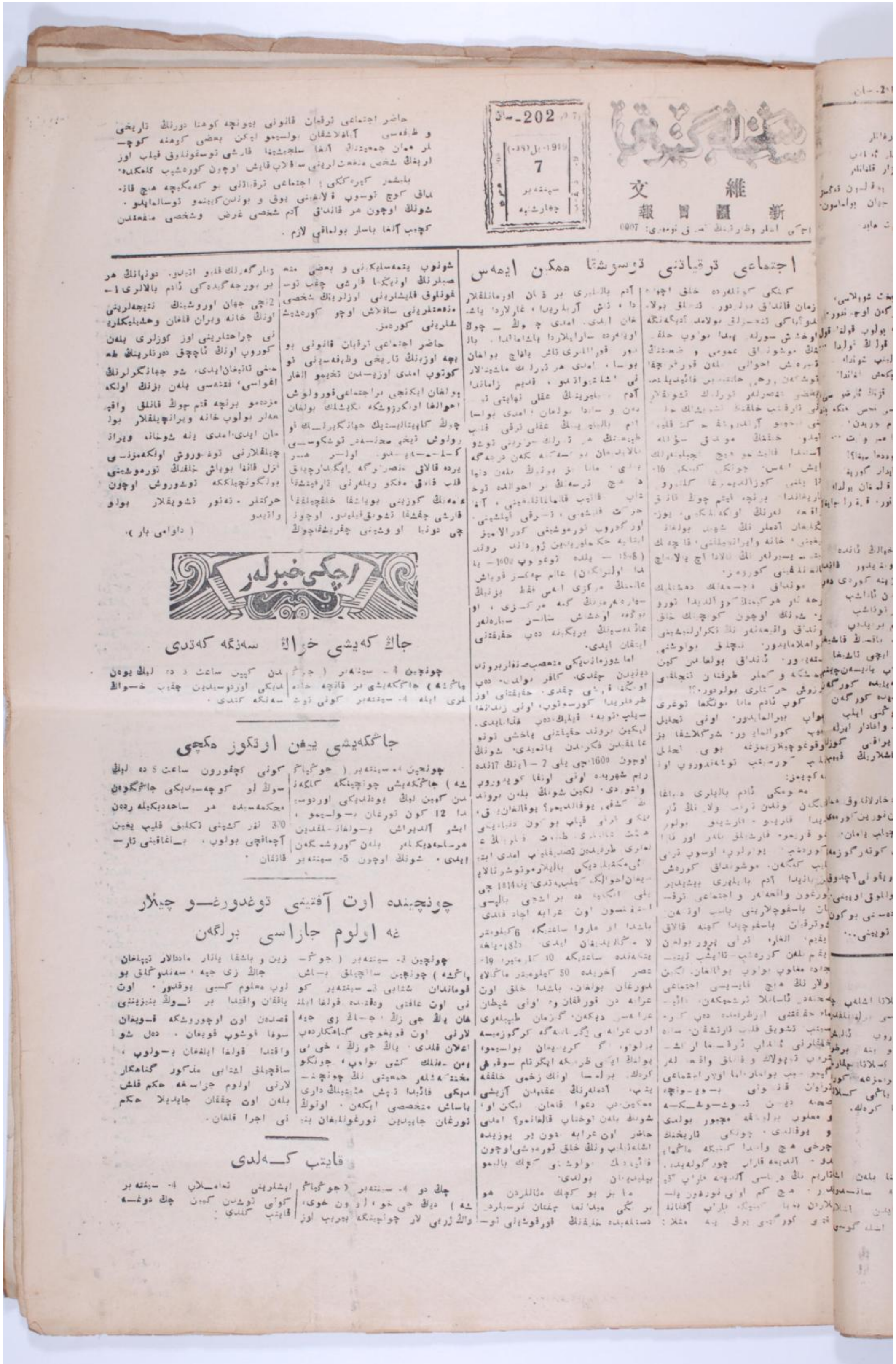

دوز بولاقدىكى قشلاق

(ترجمه)

ئ. ابراهيمى

تولەپ كەتكەن بوغيننڭ تورەسى
دن تكلگەن جەۋاى بېيەپ مەش
ياتقاندىكى ياغاچ تەكچەنڭ اوستىدە
بوۋاى ياتبدو او، كوننڭ ئەرتە —
آخشاملقىنى بلەيگەن هم بلەلمەيدىغان
مو ئەمەس ايدى. چونكى آسمانى
كوزنڭ قويوققارا بولوتلارى قاپلاپ،
كون ايچلماى تورغان ايدى. اوى
ايچى سوغاق بولغانلقدن بوۋاينڭ
اورتيدە تورغوسى هم كلميدى. او
نڭ اوستيگە 2 - 3 كوندن بيرى بو
واينڭ پوتلارى ئەللرى سرقيراپ
آغريپ تورماقدا. بوۋايدا اويـغو
يوق، فقط وقت اوتكوزوش اوچون
لا ياتيدو. اونوڭدا اشلەنمەى ياتقان

يتيمه قز

آراره بولما

ارميد

بولما سون

كـلاتا چتاريشتا حاضرلق

سرينـگه اشـلەش

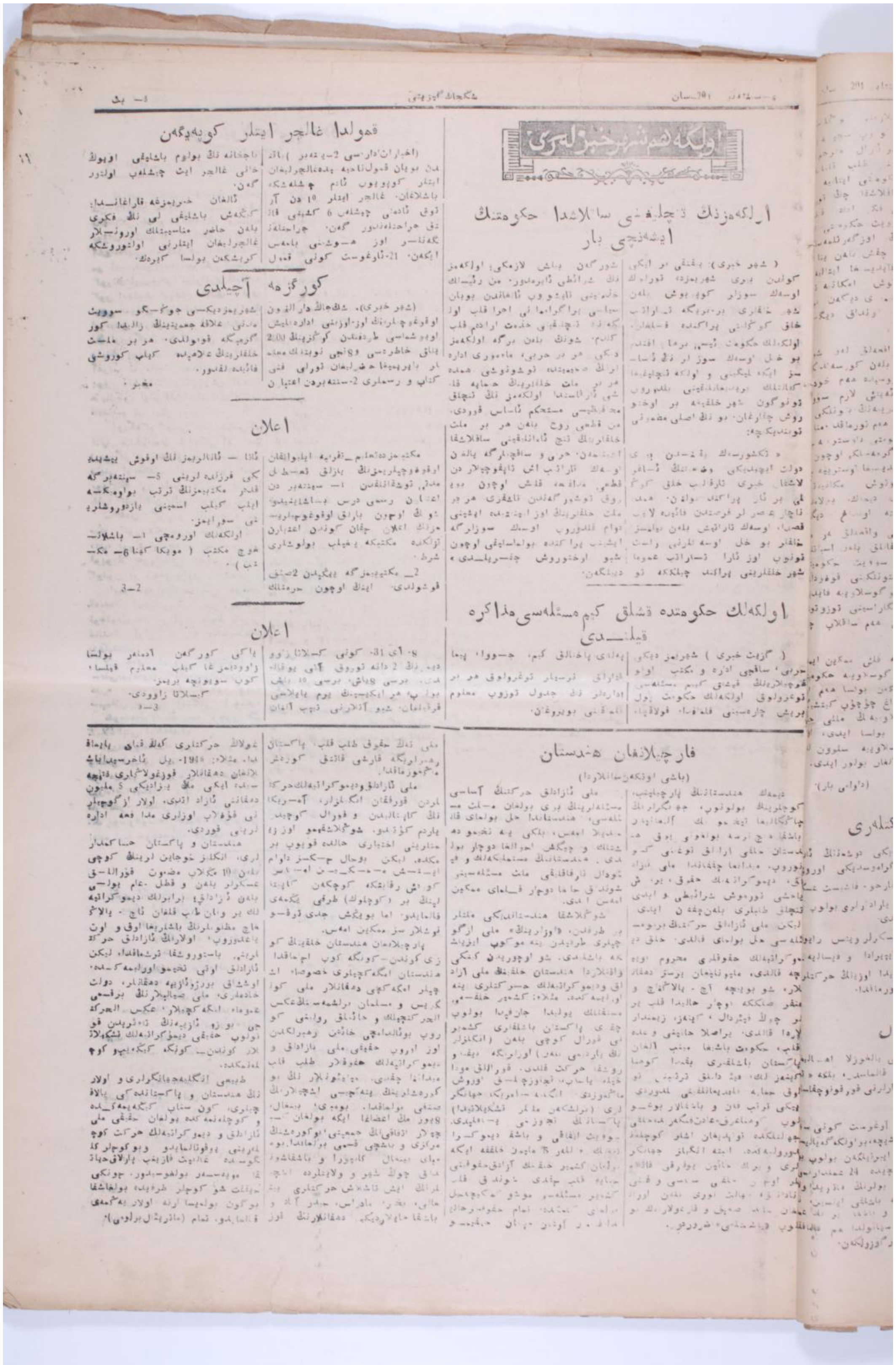

كورگزمه آچيلدى

اعلان

اعلان

فارچيلانغان هندستان

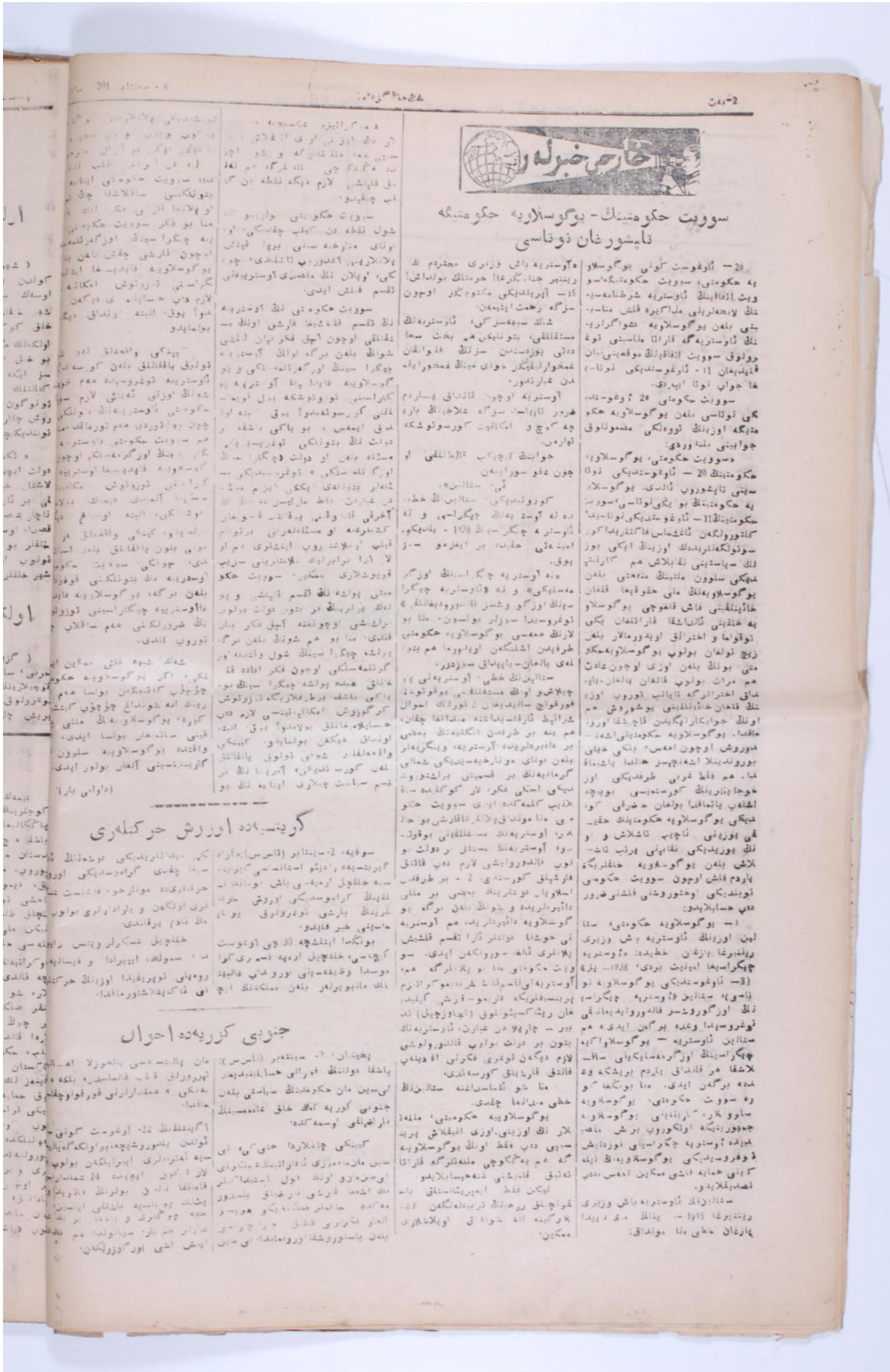

2-بەت

خارجى خبرلەر

سوويت حكومىتىنىڭ - يوگوسلاۋىيە حكومىتىگە تاپشۇرغان نوتاسى

(داۋامى بار)

گرېتسىيەدە ئورۇش ھەرىكەتلەرى

جەنۇبى كورىيەدە ئەھۋال

新疆日報 維文

201-سان

1949-يىل

6

سەيشەنبە

اولكەمزدىكى خلقلارنىڭ هرقى عادەت-ئېتىقادلىرى تورموش اوصوللىرى بر-برىگە اوخشىماسىمو ؛ لېكن بو مىللەتلەرنىڭ عمومى رەۋشىدە اوخشاش بولغان احتىياجى و امىدى بار ؛ او بولسا ، اولكەمزنىڭ حقيقى تىنچلىقىدور چونكى حقيقى تىنچلىق بولغاندىلا ، هر بر ملت تنچ راحت كون كوچورەلەيدو ، تنچ تورموش بولغاندىلا مدنى ، معارف اشلرىنى ريواجلاندوروشقا ممكن بولودو . (برهان شهيدى) .

آقچە اصلاحاتى و اولكەمزنىڭ كلگوسى ترقىياتىدىن امىد

(ايشى اولكەن سانىدا)

معارف وزارىتىنىڭ مىدا كېرە يېڭىنى اوتكوزولدى

ئىچكى خبرلەر

كەلمەكدە و كەتمەكدە

فالڭ ژور ايشكە كردشكەن

چونچىن شهرىنىڭ معلوم كوچاسىدا اوت آفتى

چونچىن شهرلىك حكومت تشكيلى قسقارتلغان

ئەي بىدە تورولماقچى

جنسى آيرىلار

سان №16

يۇقۇملۇق كېسەللەر و اۇنىڭ بىلەن كۈرەش

بەزگەك و اۇنىڭغا قارشى كۈرەش

(دوامى بار)

(دوامى بار)

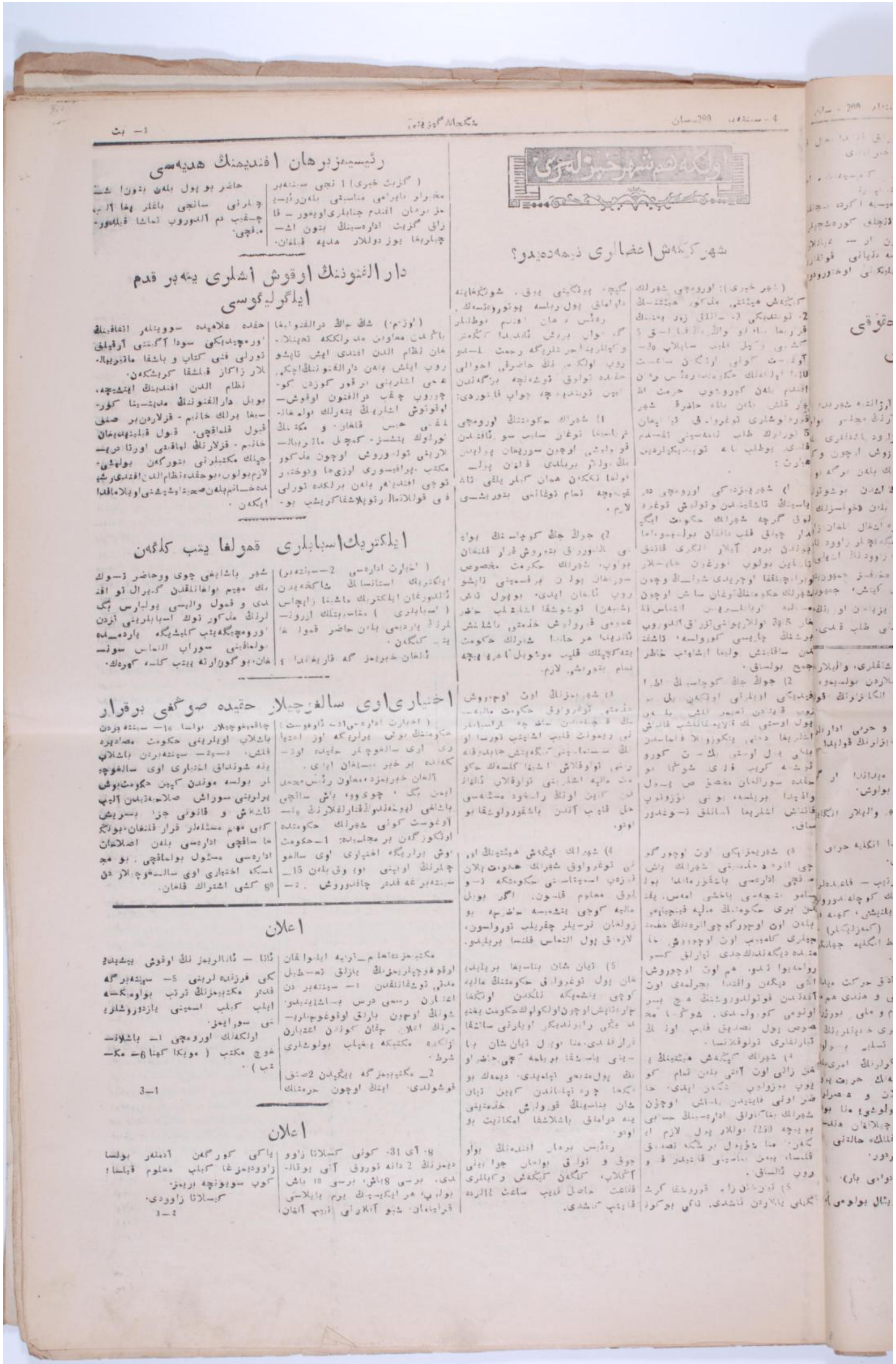

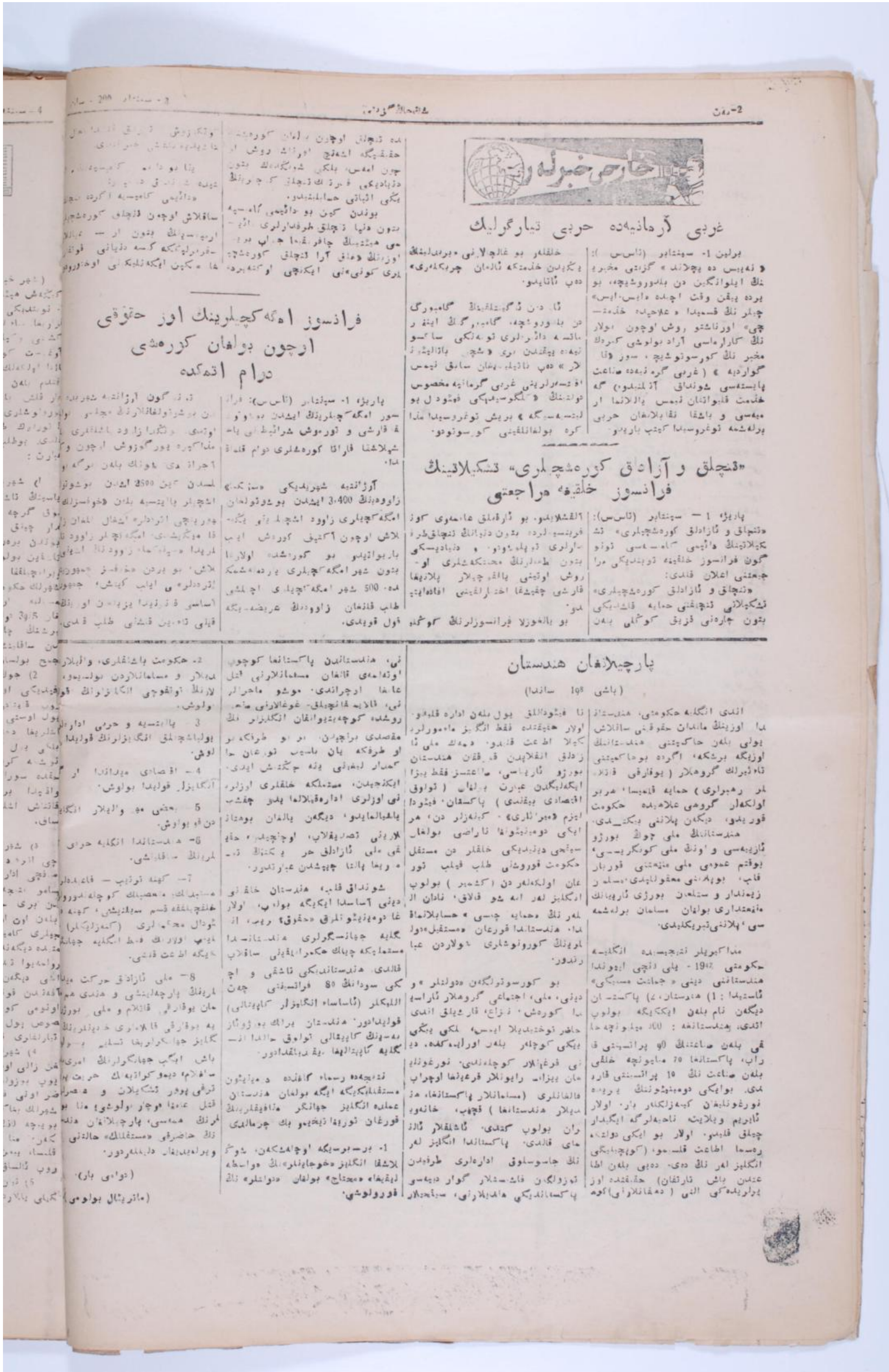

خارجی خبرلەر

غربی گرمانیەدە حربی تیارگرلیك

فرانسوز امگەكچیلرینگ اوز حقوقی اوچون بولغان كورەشی دوام اتمكدە

«تنچلق و آزادلق كورەشچیلری» تشكیلاتینگ فرانسوز خلقیغە مراجعتی

پارچیلانغان هندستان

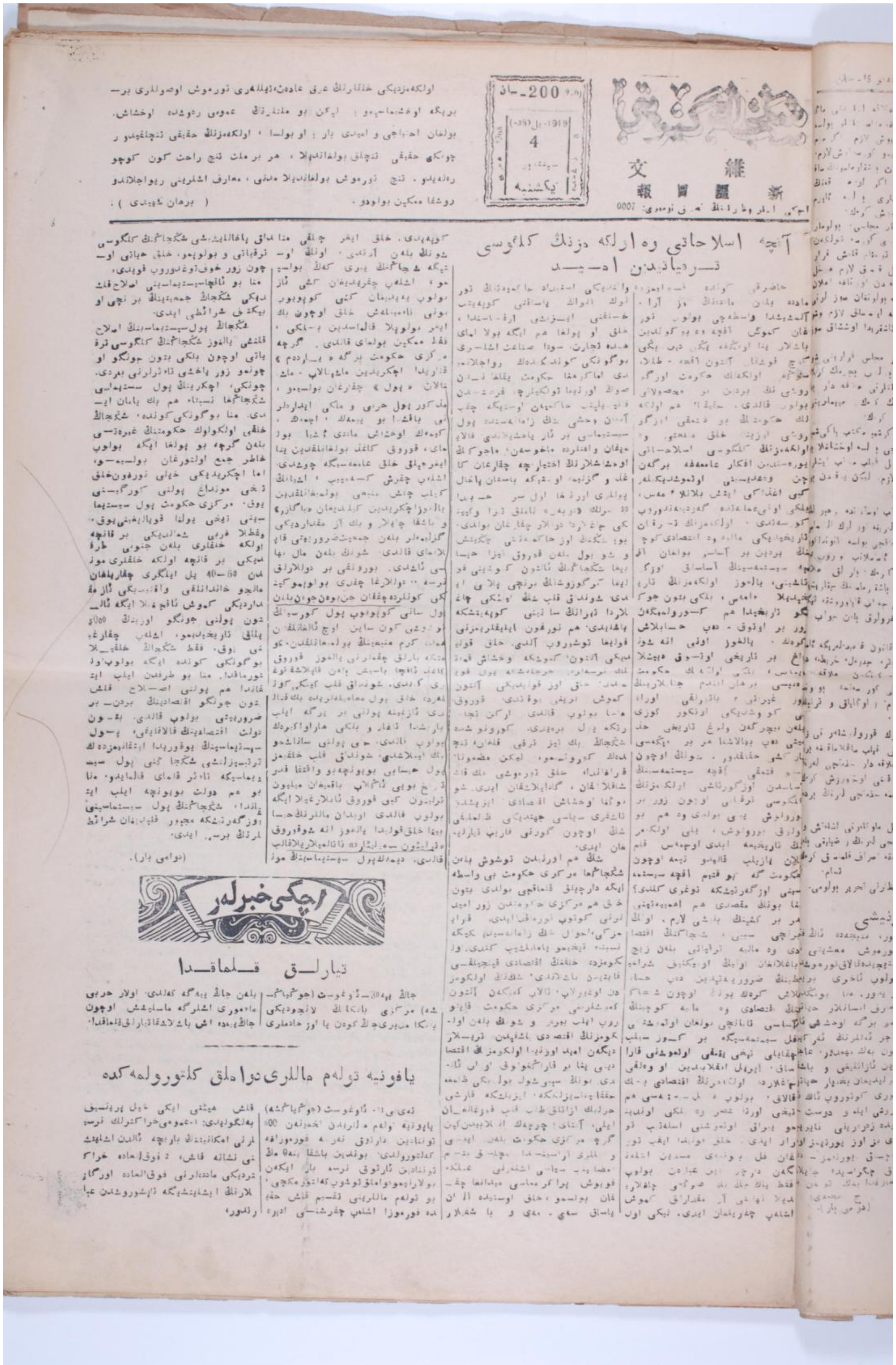
新疆圖報

維文

4

يكشنبه

آقچه اسلاحاتى وه اولكه‌مزنڭ كلگوسى

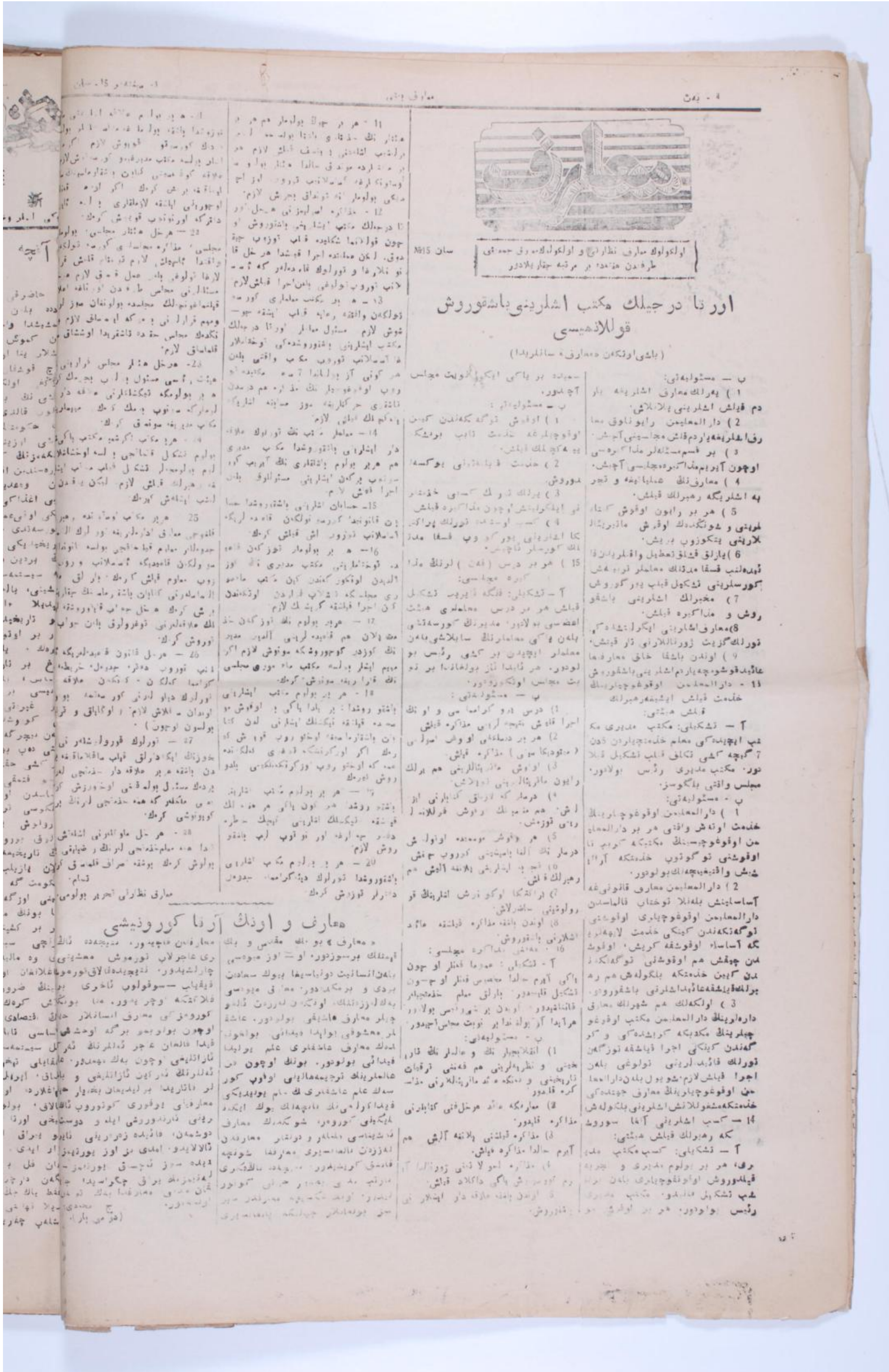

4 - يۈز

معارف

سان №15

اولكولوك معارف نظارتي و اولكولوك معارف جمعيتى طرفيدن هفته‌ده بر مرتبه چقار يلادور

اورتا درجيلك مكتب اشلرينى باشقوروش قوللانمهسى

(باشى اوتكەن معارف سانلريدا)

معارف و اونك آرقا كوروئيشى

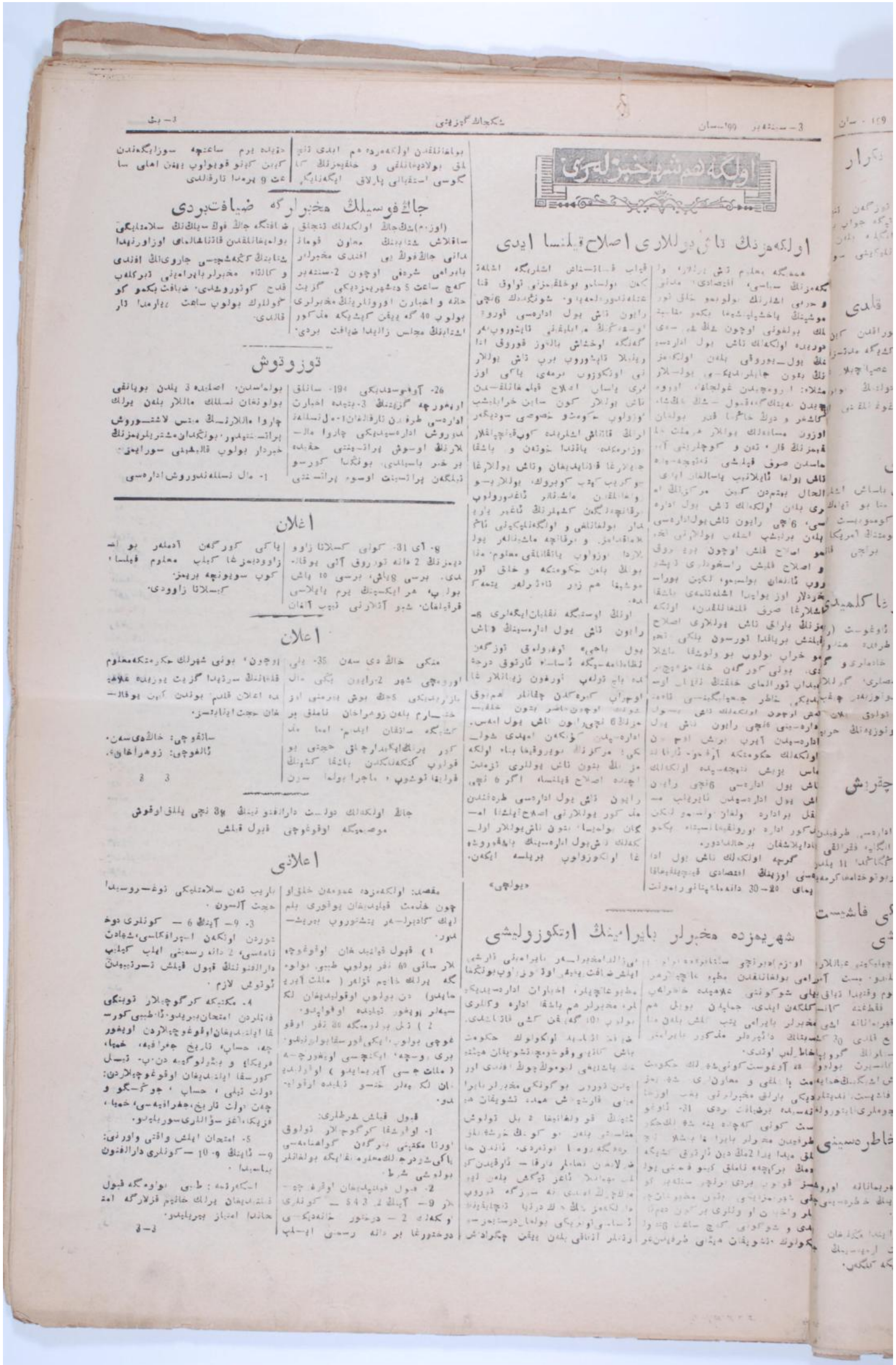

ئولكە ۋە شەھەر خەۋەرلىرى

ئولكەمىزنىڭ ئاش پۇللارى ئىسلاھ قىلىنسا ئىدى

جاڭ فۇسىيىڭ مۇخبىرلارغا زىياپەت بەردى

تۈزۈتۈش

ئاغلان

ئىلان

ئىلانى

شەھىرىمىزدە مۇخبىرلار بايرامىنىڭ ئۆتكۈزۈلۈشى

خارجی خبرلەر

بولغاریە خلق جمهوریتیدیکی تورکیە اهالیسی

یونانستان موقت خلقچیل حکومتینك برلەشکەن ملتلر تشکیلاتی باش سکرتاریغا مکتوبی

یونانستاندا اورش حرکتلری

سوویتلر اتفاقی یوگوسلاویەگە تکرار نوتا بردی

چیخ حکومتی عصیانچی تار-مار قلدی

تیتو آمریکا ییقینغا کردی

شاکاگادا چیگرادن هایداب چقریش قانونی تصدیقلادی

آمریکا جماعتچیلیکینك پیکسقیل دیکی فاشیست هجومی بلەن تشویشلینیشی

اسلاویان خلقی سوویت تورش خاطرەسینی حرمتلیمەکدە

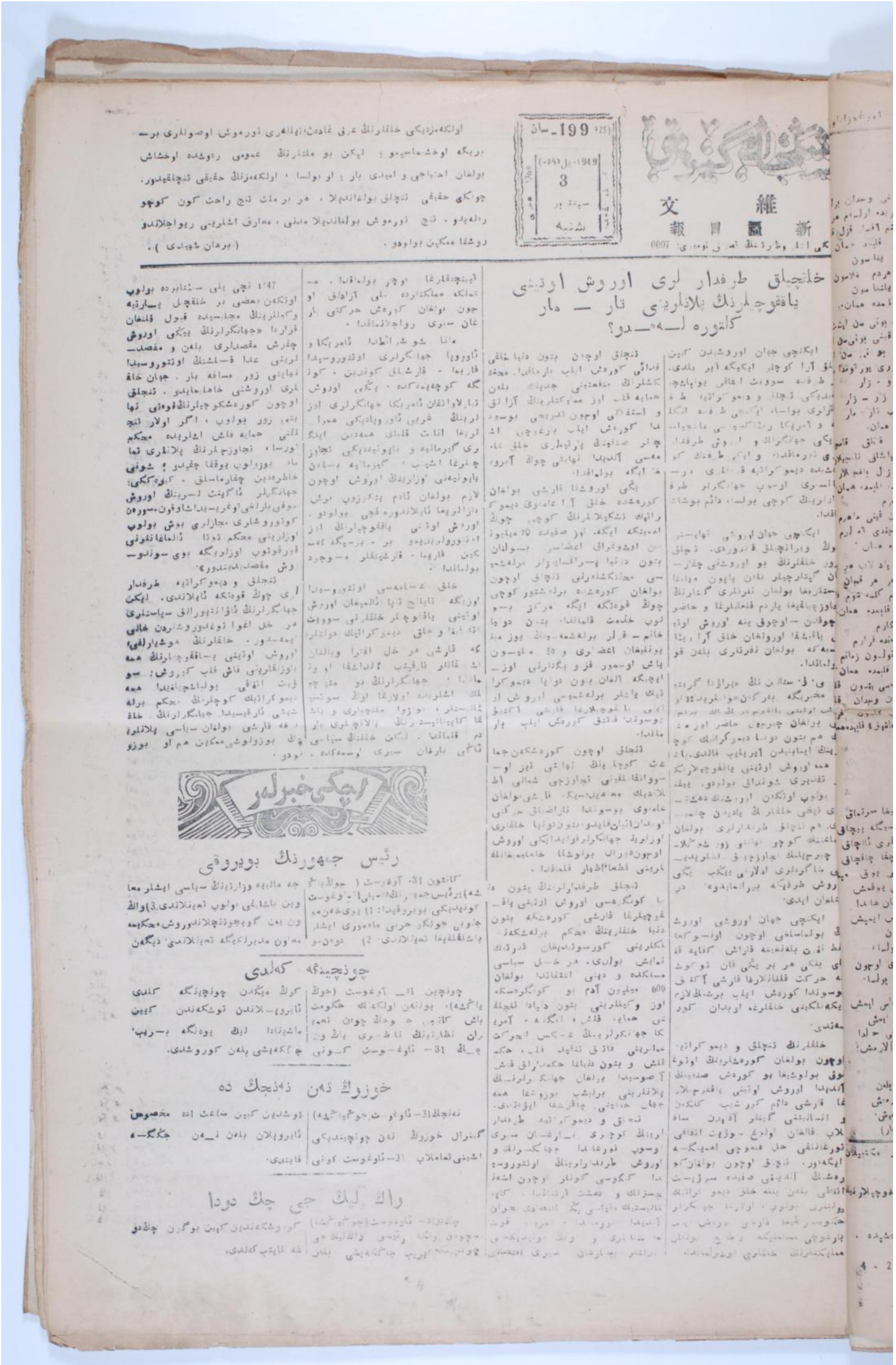

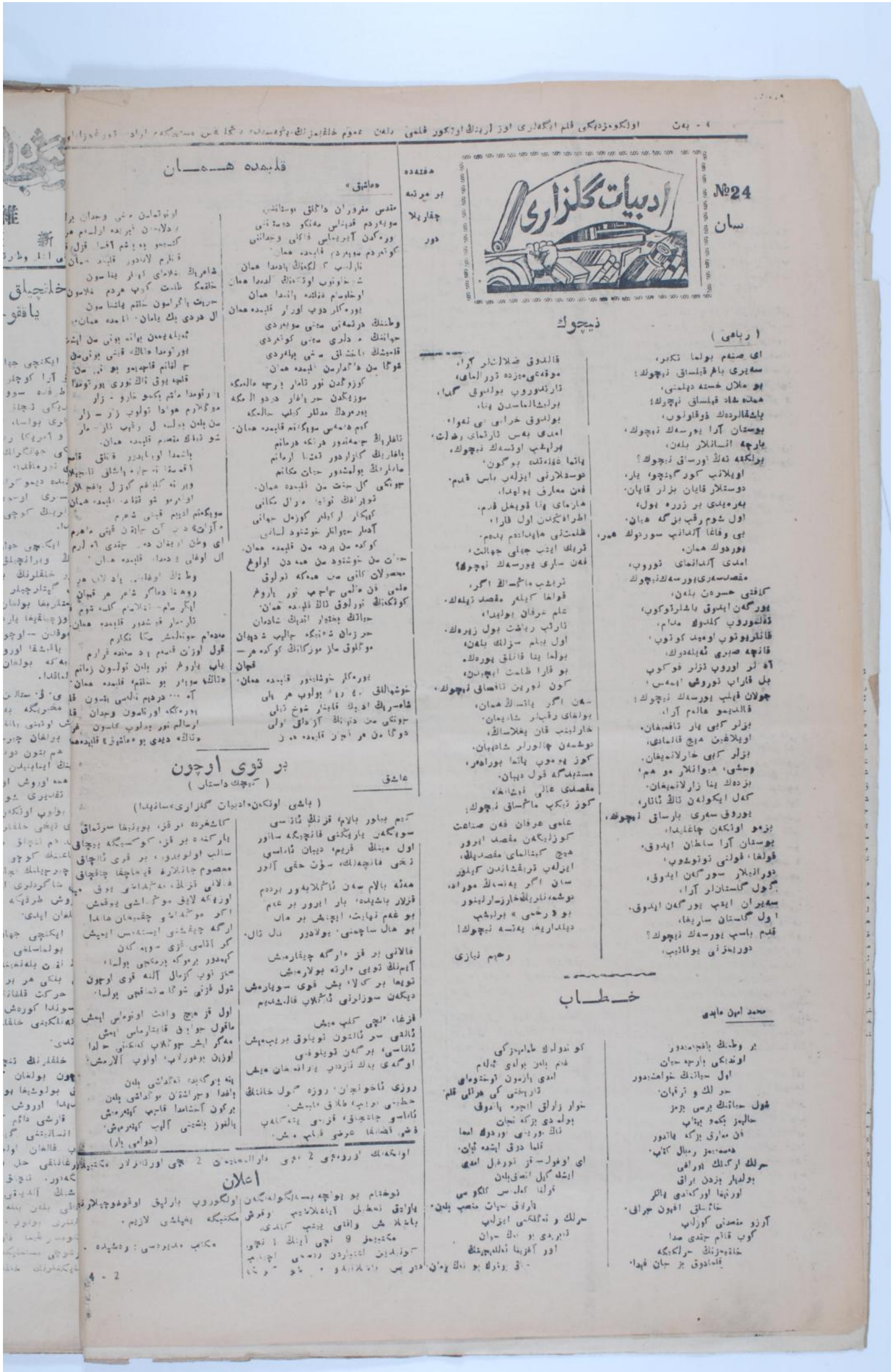

ادبيات گلزارى

№24

سان

نيچوك

(رباعى)

قلبىمدە ھەمان

«عاشق»

بر قرى ارچون

(كىچىك داستان)

خطاب

اعلان

رحيم نيازى

محمد امين عابدى

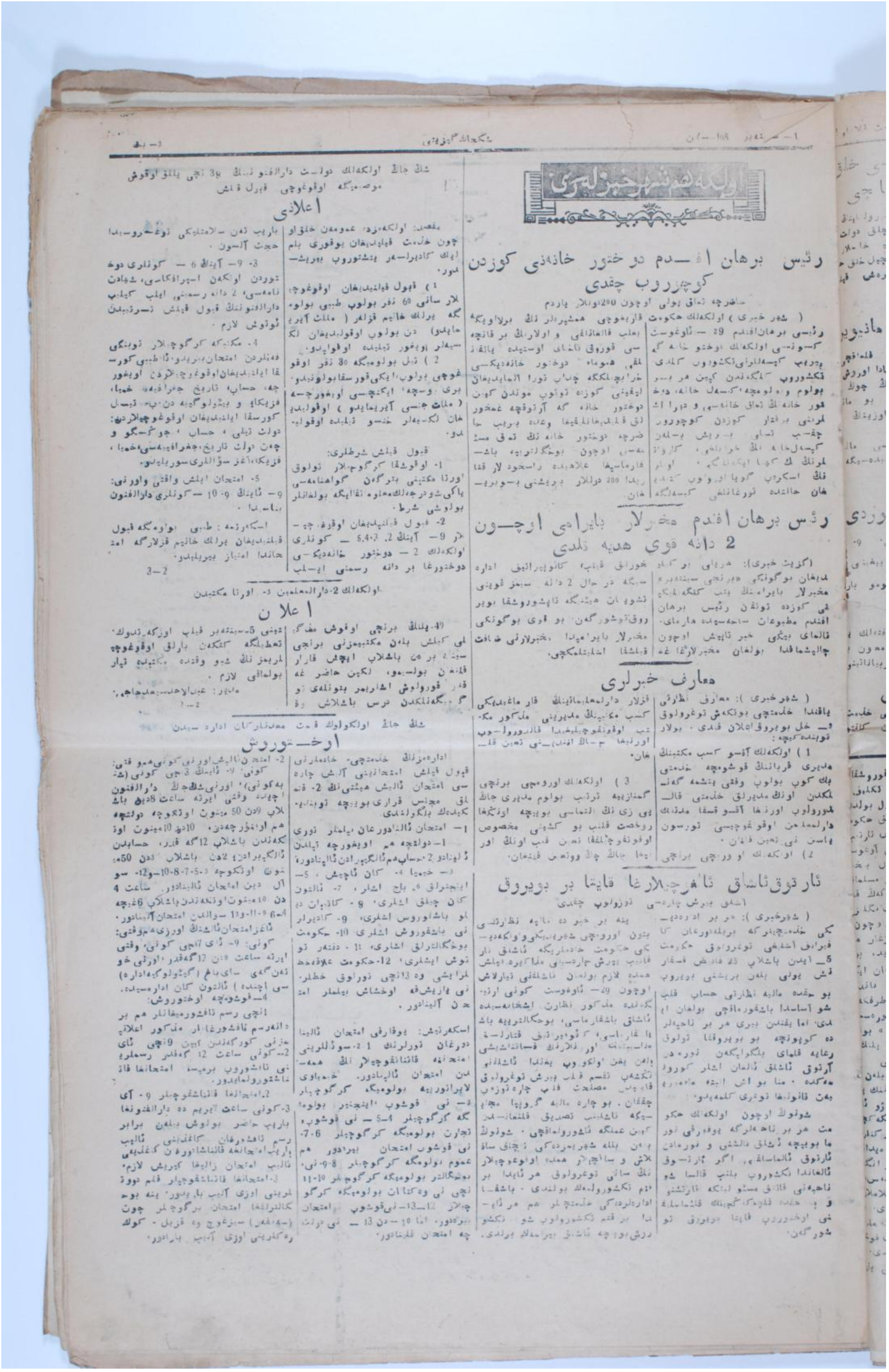

ئولكە ئەھلى خەبەرلەرى

رئيس برهان افندم دوختور خانەنى كوزدن كيچيرروب چقدى

رئيس برهان افندم مخبرلار بايرامى ايچون 2 دانە قوى هديە قلدى

معارف خبرلارى

ئالتون ئانلارغا قايتا بر بيوروق

اعلانى

اعلان

ارخـــوروش

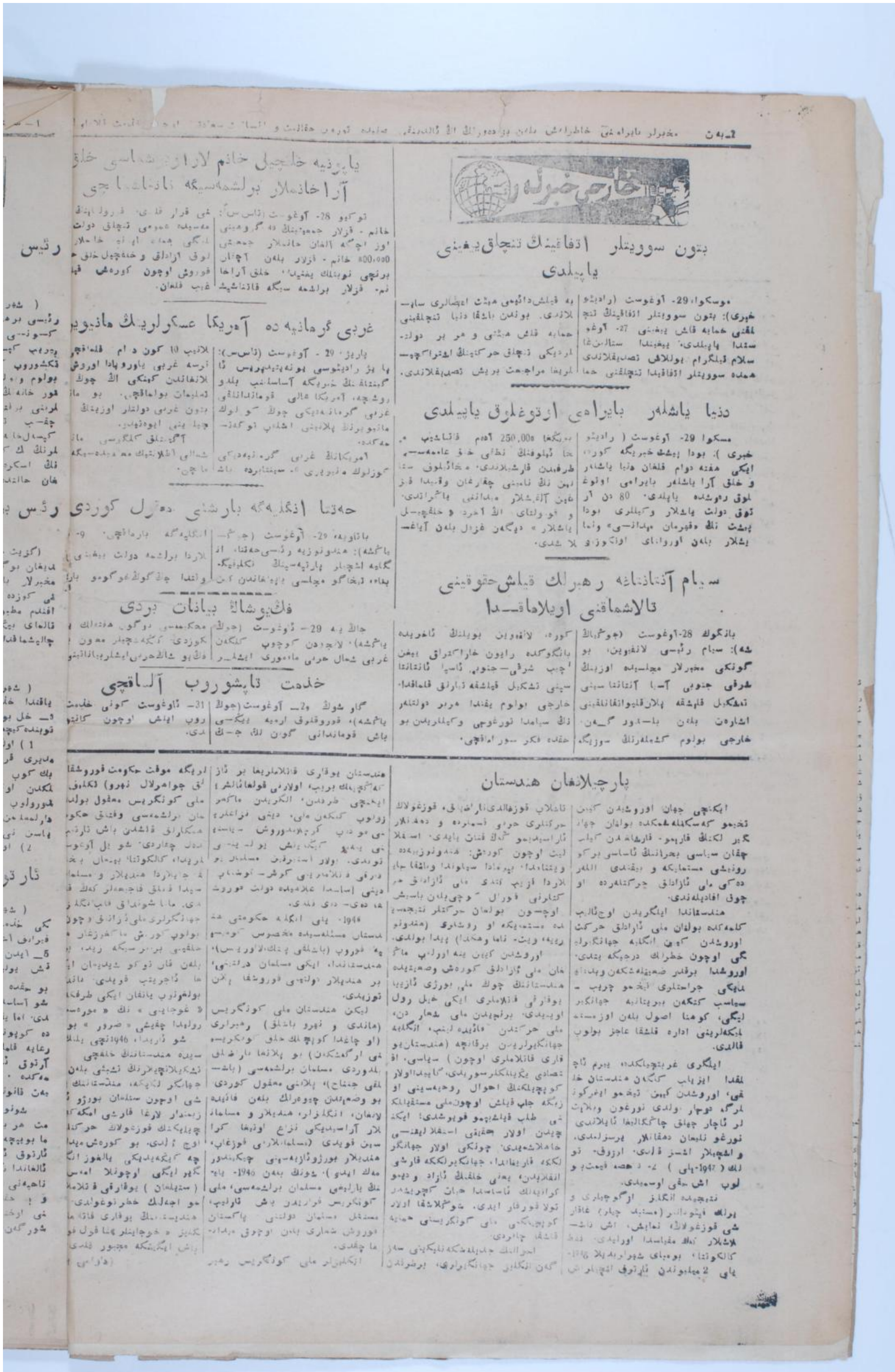
خارجی خبرلەر
بتون سوویتلر اتفاقینك تنچاق یغینی یاپیلدی
دنیا یاشلەر بایرامی ازتوغلرق یاپیلدی
غربی گرمانیه ده آمریکا عسکرلرینك مانیوری
پارچلانغان هندستان

198-سان

1949 يىل

1

پەنجشەنبە

新疆日報

維文

مخبرلەر بايرامىنى خاطرلىگەندە

اچىقى خبرلەر

جاڭكەيشى يول-يورۇق كورسەتدى

قانون تۈزۈش پالاتا اعضالر برلشمە جمعيتىنىڭ يىغىنى

ماجاڭگۈرەن چونچىندىن تەيبىگە كەتدى

چونچىنگە كېلشدى

خارجى خەبەرلەر

مارشالل پلانىنىڭ يارديمى آستىدا بلگىيە سودا- صناعتى يقىلماقدا

بروسىل 6- سېنتابىر (تاس-س): حكومەت طرفى خەبرىگە كورە، بلگىيەدە آوغوستنىڭ اڭ آخرقى ھەپتەسىدە اش تاشلاغوچىلار سانى اوتكەن ھەپتەگە نسبەتەن 6490 آدەم كوپەيگەن. «دراف دور» بو مسئلە ھقىدە يازىپ: اگر بلگىيە مارشالل پلانىنى آجرىمايدىغان بولسا، اش تاشلاش، وە دولت اقتصادىنى ترقى بولوش مسئلەلرىنى حل قلالايدو، مارشالل پلانى اقتصادى خوفنى كلتوروپ، مال باھاسىنى آشوروپ، بلگىيە اش- چىلارىنىڭ تورموش درجەسىنى تو- ۋەنلەشتوروپ اشچىلارنى كەمبغەل- لەشتوردى» دەپ يازغان.

آمرىكا قطعەسىنىڭ تنچلقنى ساقلاش كونگرىسى آچىلدى

نيو-يورق، 5- سېنتابىر (تاس-س): يونەيتېد پرېس آگېنتلقىنىڭ خەبر قلىشىچە، تونوگون مېكسىكادا 5 مىڭ كىشىنىڭ قاتناشىشى بلەن آمرىكا قطعەسى تنچلق طرفدارلرىنىڭ كونگرىسى ئاچىلدى.

ياپونىيە الېكترىك اشچىلرى اش تاشلادى

توكيو 6- سېنتابىر (تاس-س) ياپونىيەدە يېڭىدىن اش تاشلاش حركتى يەنە باشلاندى. الېكترىك اشچىلرىنىڭ اش باشلاش بلەن ترقى قلدى. اش تاشلاشنىڭ سەببى ...

سىنا ولايتى كومەو نيستلرىنىڭ مجلسىدە

پارىژ، 5- سېنتابىر (تاس-س): ...

سوويت حكومتىنىڭ يوگوسلاويە حكومتىگە تاپشورغان نوتاسى

(باشى اوتكەن سانلاردا)

حقيقتا ھەم، سوويت حكومتى 1947- يلى 11- آوغوستدىكى اوز نوتاسى ...

(داۋامى بار)

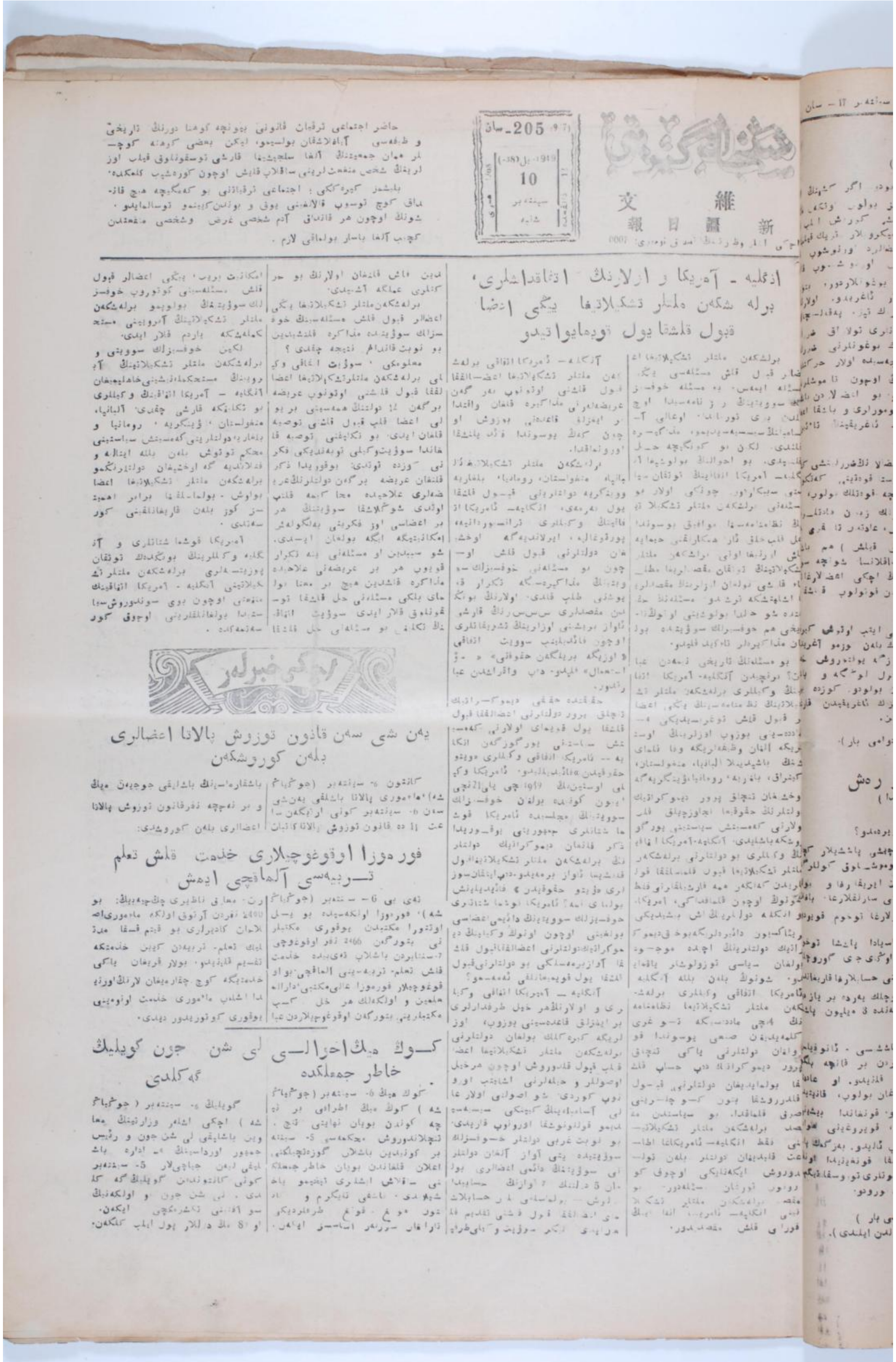

205 ـ سان

10

新疆日報

維 文

ئەنگلىيە ـ ئامېرىكا ۋە ئۇلارنىڭ ئىتتىپاقداشلىرى، بىرلەشكەن مىللەتلەر تەشكىلاتىغا يېڭى ئەزا قوبۇل قىلىشقا يول قويمايۋاتىدۇ

ئىچكى خەۋەرلەر

يەن شى سەن قانۇن تۈزۈش پالاتا ئەزالىرى بىلەن كۆرۈشكەن

فورموزا ئوقۇغۇچىلىرى خىزمەت قىلىش تەلىم تەربىيەسى ئالماقچى ئىكەن

كوۋلۇڭ مىڭ ئەھۋالى خاتىر جەملىكتە

لى شىن جېن گۇيلىڭگە كەلدى

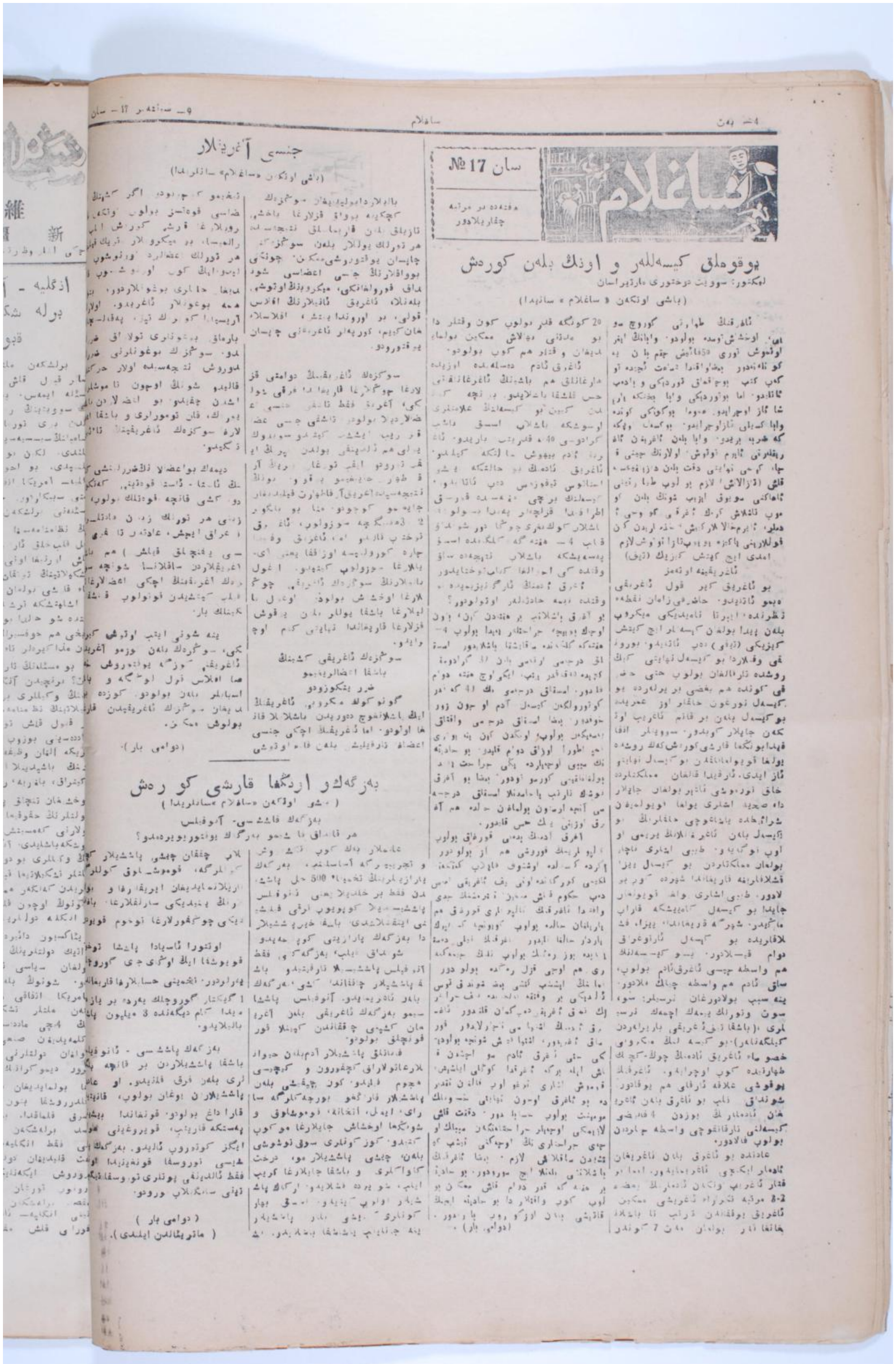
سان №17
ساغلام
هەفتەدە بىر مەرتەبە چىقارىلادۇر

يۇقۇملىق كېسەللەر و اونىڭ بىلەن كورەش

(باشى اوتكەن « ساغلام » سانىدا)

جنسى آغرىقلار

(باشى اوتكەن « ساغلام » سانلىرىدا)

(دوامى بار)

بەزگەككە ارتقا قارشى كورەش

(باشى اوتكەن « ساغلام » سانلىرىدا)

بەزگەك قاشقىسى- آنوفىلىس

هر قانداق شىمو بەزگەك بولتورىۋىرەمدو؟

(دوامى بار)

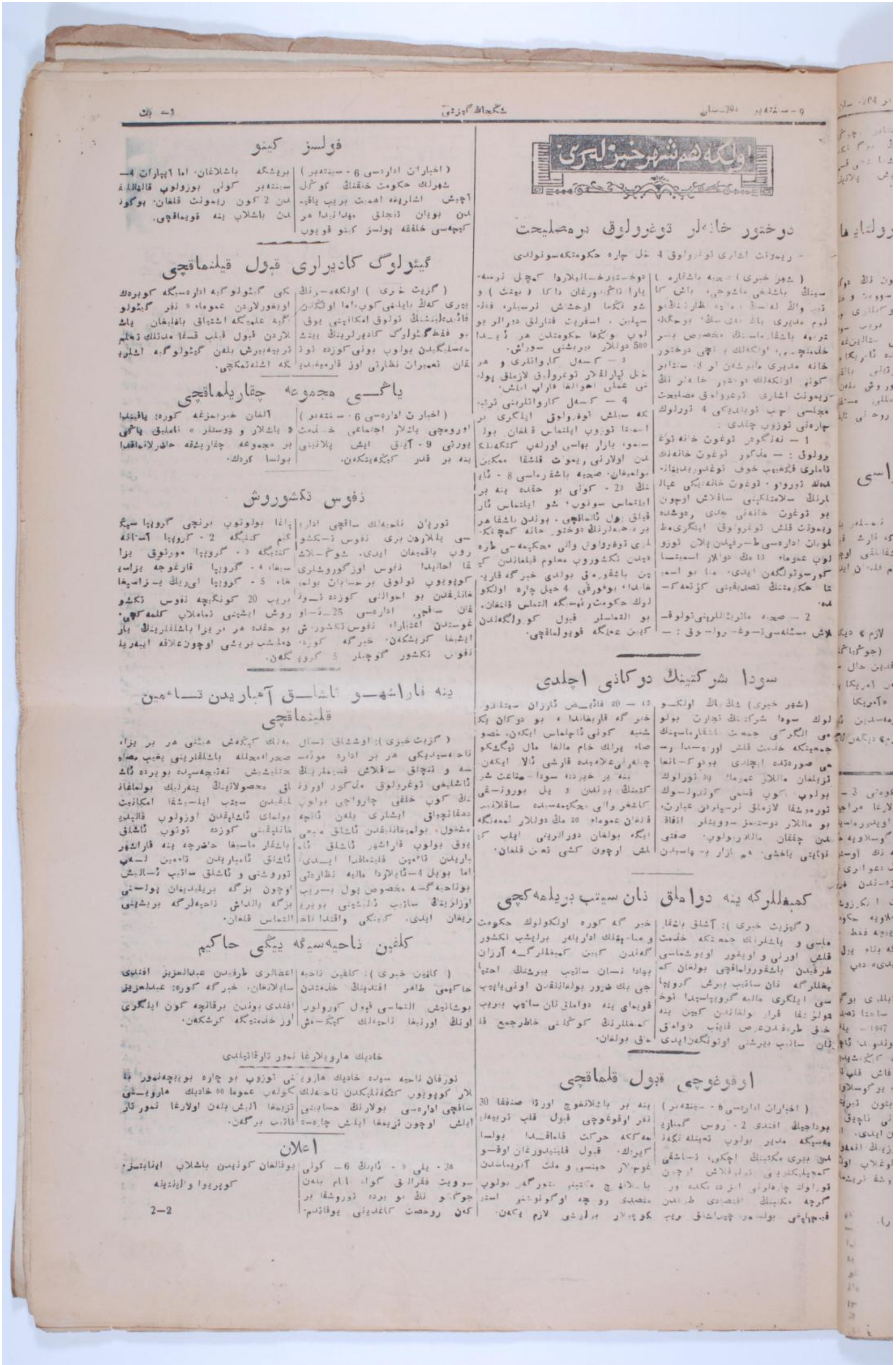

ولكه هم شهر خبرلرى

فولسز كينو

گيئولوگ كادىرلارى قبول قيلىنماقچى

ياگسى مجموعه چقاريلماقچى

نفوس تكشوروش

دوختور خانەلر توغرولوق درمصلحت

سودا شركتنىنگ دوكانى اچلدى

كلتين ناحيه سيگه يىڭى حاكم

اعلان

خارجى خبرلەر

كوريە بلەن فيليپپىن اورتاسىدا يڭى مناسبت

فيليپپىن پارتيزانلرى هجوم باشلادى

گرمانيە بلەن ياپونيە نڭ ماليە توختامى امضالاندى

آمريكا نڭ ياپونيەدە تاراتقان يڭى كيفياتى

سوويت حكومتىنىڭ يوگوسلاويە حكومتىگە تاپشورغان نوتاسى

(باشى اوتكەن سانلاردا)

برلشمە دولتلر باش كاتبىنى ياشلار قورولتايى تبريك سوزى

يونان وطن پرورلرىنىڭ اولوم جزاسى دوام قلماقدا

آمريكا "ياردىمى" چاغاق ايكەن